

ĐỀ CƯƠNG ÔN THI TUYỂN SINH ĐÀO TẠO TRÌNH ĐỘ THẠC SĨ
MÔN CƠ SỞ: NGÔN NGỮ ĐẠI CƯƠNG

Mục tiêu: Đề cương môn thi nhằm hướng dẫn ôn tập và bồi dưỡng cho thí sinh dự tuyển sau đại học về những vấn đề cơ bản của Ngôn ngữ học. Thí sinh thực hiện ôn tập theo đề cương này sẽ có nhiều điều kiện thuận lợi đạt được kết quả tốt khi tham gia thi tuyển sau đại học.

Nội dung:

Phần I: Những vấn đề chung

I. Bản chất xã hội của ngôn ngữ

II. Chức năng của ngôn ngữ

1. Chức năng giao tiếp.
2. Chức năng làm công cụ tư duy.

III. Bản chất của kí hiệu ngôn ngữ

1. Khái niệm kí hiệu.
2. Phân loại kí hiệu.
3. Bản chất kí hiệu ngôn ngữ (Lý luận F.Xôtxuya).

IV. Cấu trúc của ngôn ngữ

1. Khái niệm hệ thống – cấu trúc.
2. Ngôn ngữ: hướng nội và hướng ngoại.

Các quan hệ ngôn ngữ (ngữ đoạn và liên tưởng, đồng nhất và đối lập, tôn ti và trật tự).

3. Các cấp độ ngôn ngữ.
4. Các đơn vị ngôn ngữ.
5. Cơ chế hoạt động của ngôn ngữ.
6. Ngôn ngữ và lời nói.

Phần II: Một số vấn đề cụ thể

I. Âm vị học

1. Bản chất và cấu tạo âm thanh của lời nói.
2. Ngữ âm học. Âm vị học. Mối quan hệ giữa ngữ âm và âm vị học
3. Nguyên âm và phụ âm.
4. Các hiện tượng ngôn điệu.

5. Các biến đổi thường gặp.
6. Âm vị và biến thể. Nét khu biệt.
7. Phương pháp xác định âm vị và các biến thể.

II. Hình thái học

1. Hình vị: Bản chất, phân loại, cách xác định.
2. Cấu tạo từ và cấu tạo dựng thức.
3. Phạm trù ngữ pháp. Bản chất. Phân loại.
4. Phạm trù từ vựng-ngữ pháp. Tiêu chuẩn và nguyên tắc phân định từ loại, tiểu loại.
5. Hình thái học trong các ngôn ngữ đơn lập.

III. Cú pháp

1. Khái niệm
2. Các quan hệ cú pháp.
3. Các cấu trúc cú pháp.
4. Các đơn vị cú pháp.
5. Cụm từ - Khái niệm, kiểu loại, đặc điểm các kiểu loại.
6. Câu - Khái niệm, kiểu loại hình thức.
7. Thành phần câu.
8. Các lỗi phân tích câu thường gặp - phân tích logic, phân tích thành tổ trực tiếp, (phân tích cải biến), phân tích thông tin.

IV. Văn bản

1. Khái niệm văn bản.
2. Cấu trúc văn bản: Cấu trúc và cấu trúc hình thức.

V. Ngữ nghĩa

1. Khái niệm chung.
2. Ngữ nghĩa- từ vựng. Khái niệm.
3. Cách phân tích nghĩa trong ngữ nghĩa - từ vựng.
4. Ngữ nghĩa cú pháp. Khái niệm.
5. Cách phân tích nghĩa trong cú pháp.
6. Khái niệm ngữ dụng.
7. Phân loại mục đích phát ngôn của câu.

VI. Ngôn ngữ và cá đặc trưng loại hình

1. Các phương thức ngữ pháp và loại hình ngôn ngữ.
2. Hòa kết - chấp dính - đơn lập.
3. Những căn bản của loại hình đơn lập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ferdinand De Saussure (1974), *Giáo trình ngôn ngữ học đại cương*, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội.
2. John Lyons (1997), *Nhập môn ngôn ngữ học lý thuyết*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
3. Iu.V. Rozdextvenxkij (1997), *Các bài giảng ngôn ngữ học đại cương*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
4. Đỗ Hữu Châu (1987), *Cơ sở ngữ nghĩa học - từ vựng*, NXB Đại học &THCN, Hà Nội.
5. Đỗ Hữu Châu, Bùi Minh Toán (1994), *Ngôn ngữ học đại cương*, tập II, NXB Giáo dục, Hà Nội.
6. Nguyễn Thiên Giáp (chủ biên) - Đoàn Thiện Thuật - Nguyễn Minh Thuyết (1994), *Dẫn luận Ngôn ngữ học*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
7. Bùi Khánh Thê (1974), *Nhập môn Ngôn ngữ học đại cương (Quan hệ giữa ngôn ngữ và tư duy)*, NXB ĐHQG Hà Nội.